

SĂ ÎNȚELEGEM
POLITICILE
UNIUNII
EUROPENE

O nouă
revoluție
industrială

Comisia
Europeană

Întreprinderi

„Europa trebuie să-și recâștige încrederea în capacitatea de a inventa, de a iniția proiecte noi, de a inova și de a crește. De aceea, UE trebuie să readucă în centrul atenției domeniile care o fac puternică: economia reală și industria”.

Antonio Tajani,
vicepreședinte al Comisiei Europene,
responsabil pentru industrie și
antreprenoriat

SĂ ÎNȚELEM POLITICILE UNIUNII EUROPENE

Broșura face parte din seria „Să înțelegem politicile Uniunii Europene”. Aceasta explică modul în care acționează UE în diverse domenii de competență, din ce motive și cu ce rezultate.

Pentru a citi și a descărca broșurile disponibile, accesați:
http://europa.eu/pol/index_ro.htm

Cum funcționează UE
Europa 2020: Strategia de creștere a Europei
Părinții fondatori ai UE

Afaceri externe și securitate
Agenda digitală
Agricultură
Ajutor umanitar și protecție civilă
Buget
Cercetare și inovare
Combaterea fraudei
Comerț
Concurență
Consumatori
Cooperare și dezvoltare
Cultură și audiovizual
Educație, formare, tineret și sport
Energie
Extindere
Fiscalitate
Întreprinderi ✕
Justiție, cetățenie și drepturi fundamentale
Mediu
Migrație și azil
Ocuparea forței de muncă și afaceri sociale
Pescuit și afaceri maritime
Piața internă
Politica regională
Politica vamală
Politici climatice
Sănătate publică
Securitatea alimentară
Securitatea la frontiere
Transporturi
Uniunea economică și monetară (UEM) și moneda euro

CUPRINS

De ce avem nevoie de o politică industrială în Europa	3
Cum elaborează și gestionează UE politica industrială	5
Ce face UE pentru a sprijini întreprinderile mici	8
Ce face UE pentru a sprijini sectoarele industriale	10
Calea de urmat: în avangarda noii revoluții industriale	16
Informații suplimentare	16

Să înțelegem politicile Uniunii Europene: Întreprinderi

Comisia Europeană
Direcția Generală Comunicare
Publicații
1049 Bruxelles
BELGIA

Manuscris finalizat în martie 2013

Coperta și fotografia de pe pagina 2: © Dynamic Graphics/
Jupiterimages

16 pp. — 21 × 29,7 cm
ISBN 978-92-79-24436-0
doi:10.2775/70317

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene,
2013

© Uniunea Europeană, 2013

Reproducerea este autorizată. Pentru orice utilizare sau reproducere a fiecărei fotografii în parte, trebuie să se solicite direct permisiunea deținătorilor drepturilor de autor.

De ce avem nevoie de o politică industrială în Europa

Europa își revine din criza economică, trecând în prezent printr-o perioadă de relansare lentă și fragilă. Încă din primul moment, s-a pus accent pe îmbunătățirea finanțelor publice și pe consolidarea sistemului financiar. Deși aceste aspecte sunt importante, esențială pentru ieșirea definitivă din criză rămâne consolidarea economiei reale, adică a întreprinderilor și a celorlalte entități care furnizează bunuri și servicii concrete. Mai mult decât atât, în contextul globalizării și al intensificării concurenței reprezentate de țările cu economie emergentă, prosperitatea pe termen lung a Europei va depinde de calitatea bazei noastre industriale; economia nu se poate clădi doar pe sistemul bancar și pe servicii.

UE este lider mondial în domeniul eficienței energetice și al investițiilor străine, însă performanțele industriale nu sunt uniforme la nivel european. Din fericire, UE ocupă primul loc în multe sectoare ale tehnologiei și are capacitatea de a readuce economia europeană pe drumul cel bun. Acesta este scopul politicii industriale.

Industria este motorul creșterii în Europa.

© iStockphoto.com/Tate Carlson

Europa 2020 și politica industrială

Pe lângă faptul că trebuie să creăm locuri de muncă și să ne îmbunătățim competitivitatea, trebuie să facem față și altor provocări majore precum: îmbătrânirea populației europene, în condițiile în care populația mondială crește, presiunea tot mai mare exercitată asupra materiilor prime și surselor de energie, combaterea schimbărilor climatice, conservarea ecosistemelor și trecerea la o economie cu emisii scăzute de CO₂. Nu putem răspunde la aceste provocări decât prin elaborarea unor tehnologii inovatoare menite să pună bazele unei noi revoluții industriale.

Scopul strategiei Europa 2020 pentru creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii este să facă posibilă această nouă revoluție industrială. Două dintre inițiativele emblematice ale strategiei Europa 2020 vizează sectorul industriei:

- „O politică industrială pentru era globalizării”: scopul său este să îmbunătățească mediul de afaceri, în special în favoarea IMM-urilor și să sprijine dezvoltarea unui cadru industrial solid și durabil, apt să concureze la nivel global.
- „O Uniune a inovării”: rolul său este să amelioreze condițiile generale și accesul la finanțare pentru sectorul cercetării și inovării, pentru a permite transformarea ideilor noi în produse și servicii care să genereze creștere economică și locuri de muncă.

În 2012, Comisia Europeană a reînnoit inițiativa emblematică în domeniul politicii industriale intitulată „O industrie europeană mai puternică pentru creșterea și redresarea economiei”, pentru a o orienta mai bine către favorizarea acestei noi revoluții industriale. Principalul său obiectiv este consolidarea inovării industriale și a economiei reale. Inițiativa își propune să încurajeze participarea întreprinderilor din afara UE la interacțiuni avantajoase pentru toate părțile – un obiectiv major al politicii europene este să ajute întreprinderile din UE să intre pe piețe noi și să devină mai competitive, pentru a concura cu succes la nivel global.

Mentținerea poziției dominante în sectorul auto este esențială pentru prosperitatea UE.

Industrie și inovare: obiectivele UE pentru 2020

- consolidarea bazei industriale a Europei prin creșterea competitivității sale;
- promovarea tranziției către o economie cu emisii scăzute de CO₂;
- promovarea inovării pentru a genera noi surse de creștere economică și pentru a acoperi nevoile societății;
- încurajarea creării și dezvoltării IMM-urilor și promovarea unei culturi antreprenoriale;
- deschiderea pieței interne a bunurilor.

Necesitatea de a acționa la nivelul UE

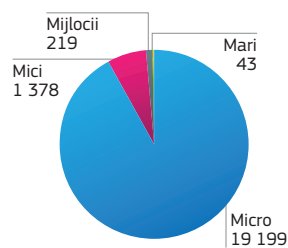
Pentru ca piața unică a bunurilor și serviciilor să fie deschisă și echitabilă este nevoie de acțiuni la nivelul UE. Comisia reprezintă interesele europene pe plan internațional și garantează că întreprinderile din UE pot concura pe piața globală în condiții optime, datorită deschiderii piețelor și liberalizării comerțului. De asemenea, Comisia monitorizează competitivitatea celor 40 de sectoare industriale și a industriei UE în general și își publică concluziile în raportul anual privind competitivitatea și în raportul bianual privind structura industriei. Pentru a ne menține perspectivele de creștere și de ocupare a forței de muncă, este esențial să îmbunătățim cadrul în care acționează întreprinderile, prin măsuri coordonate la nivel european și național.

IMM-urile și antreprenoriatul: cheia creșterii economice

O atenție specială este îndreptată către nevoile întreprinderilor mici și mijlocii (IMM). Sprijinirea IMM-urilor și promovarea antreprenoriului sunt esențiale pentru relansarea economică. Cele aproximativ 23 de milioane de IMM-uri europene reprezintă 98 % din numărul total al întreprinderilor, oferă 67 % din locurile de muncă disponibile și se află la originea a 85 % din locurile de muncă nou create. O serie de instrumente de sprijin au fost puse la dispoziția acestor întreprinderi pentru a le ajuta să facă față cerințelor și formalităților administrative și de reglementare, să își dezvolte activitățile transfrontaliere și să obțină acces la finanțare și la diverse oportunități de afaceri.

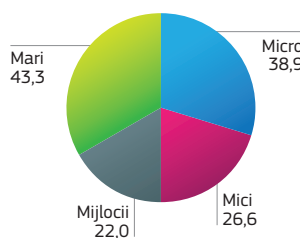
IMM-URILE DEȚIN CHEIA CREȘTERII ECONOMICE

Numărul de întreprinderi (în mii)

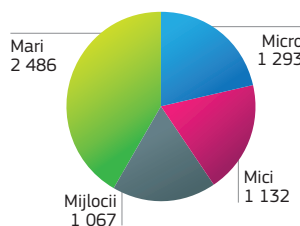
Marea majoritate a întreprinderilor mici sunt microîntreprinderi care angajează mai puțin de 10 persoane și au o cifră de afaceri anuală și/sau un bilanț anual mai mic de 2 milioane de euro.

Persoane angajate (în milioane)

Forța de muncă se repartizează uniform între întreprinderi, deși IMM-urile oferă două treimi din totalul locurilor de muncă disponibile în UE.

Valoarea adăugată (în miliarde de euro)

IMM-urile reprezintă mai mult de jumătate din valoarea creată de economia UE.

Sursa: Comisia Europeană

Cum elaborează și gestionează UE politica industrială

Pentru a asigura bunăstarea economică a Europei trebuie să menținem un lanț valoric puternic, competitiv și diversificat în sectorul industrial. Industria producătoare și serviciile conexe reprezintă peste 50 % din forța de muncă disponibilă în sectorul privat, 75 % din totalul exporturilor și 80 % din activitățile private de cercetare și dezvoltare din UE. În plus, întreprinderile europene sunt din ce în ce mai integrate în lanțurile valorice mondiale. Maximizarea conținutului local al exporturilor poate constitui un motor important pentru competitivitatea industrială. Potrivit datelor din 2009, aproximativ 87 % din valoarea exporturilor UE se generează la nivel local. Politica industrială prevede acțiuni menite să sprijine inovarea, să promoveze internaționalizarea întreprinderilor și să consolideze piața unică a bunurilor și serviciilor.

Acțiuni UE în favoarea inovării

Comisia Europeană elaborează, influențează și, dacă este cazul, implementează politici și programe menite să amelioreze capacitatea de inovare a Europei. Printre acestea se numără:

- **Tabloul de bord al Uniunii inovării**, care oferă o evaluare comparativă a rezultatelor și sistemelor de cercetare și inovare din cele 27 de state membre ale UE.
- Rețeaua „**Social Innovation Europe**” orientată către ideile inovatoare care satisfac nevoile societății și, în același timp, creează noi relații și colaborări sociale.
- **European Design Leadership Board (Consiliul european de coordonare în domeniul proiectării)**, care promovează utilizarea proiectării inteligente pentru a elabora produse de înaltă valoare și pentru a îmbunătăți eficiența resurselor.
- **Regional Innovation Monitor (Monitorul regional al inovării)**, care oferă informații privind politicile de inovare regională elaborate de 20 de state membre.
- Activitățile de **ecoinovare** în diverse domenii (gestionarea deșeurilor, reciclare, energie regenerabilă) care oferă circa 3,4 milioane de locuri de muncă la nivel european și generează o cifră de afaceri de 227 de miliarde de euro. Pentru a promova produsele industriale și de consum bazate pe materii prime regenerabile și biologice, cum ar fi plantele și

copacii, Comisia a format cu **grup consultativ ad-hoc cu privire la produsele ecologice**.

În plus, Comisia gestionează mai multe programe de sprijin pentru inovare și cercetare în colaborare, care oferă o valoare adăugată clară ciclului de inovare, întreprinderilor și cercetătorilor din UE. În prezent, sunt în curs de implementare cel de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare (PC7), cu un buget total de peste 50 de miliarde de euro și Programul-cadru pentru competitivitate și inovare (PCI). Începând din 2014, programul Orizont 2020 va înlocui cel de Al șaptelea program-cadru, punând accent pe cercetare și inovare.

Facilitarea internaționalizării întreprinderilor din UE

Pentru ca întreprinderile europene să poată concura pe piața mondială în condiții echitabile, Comisia consolidează accesul la piață și monitorizează și promovează un sistem comercial internațional bazat pe comerțul bilateral și multilateral. De exemplu, procedura de notificare instituită în baza Acordului Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) privind barierele tehnice din calea comerțului îi permite Comisiei să monitorizeze propunerile de condiții pentru produse înaintate de partenerii comerciali și să intervină dacă acestea ridică piedici nejustificate în calea comerțului.

COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

Comisia colaborează cu guvernele naționale pentru a îmbunătăți mediul de afaceri, pentru a reduce barierele din calea comerțului și investițiilor și pentru a promova reglementări comune pentru produse. În cadrul politicii europene de vecinătate (PEV), Comisia face eforturi pentru a consolida relațiile economice cu țările de la granițele sale. De asemenea, negociază acorduri privind evaluările de conformitate care, prin uniformizarea reglementărilor și standardelor tehnice aplicate în UE și în afara sa, facilitează libera circulație a produselor industriale.

Reglementările tehnice au un impact important asupra accesului la piață al produselor exportate în afara UE. Uniunea promovează cooperarea în materie de reglementare cu cei mai importanți parteneri externi, pentru a armoniza și garanta compatibilitatea reglementărilor tehnice sau pentru a facilita

Piața unică a bunurilor este una dintre sursele bunăstării în UE.

recunoașterea reciprocă a rezultatelor testelor și a evaluărilor de conformitate, toate acestea având ca obiectiv final facilitarea exporturilor.

CONSULTAREA PĂRȚILOR INTERESATE LA NIVEL MONDIAL

În vederea derulării de consultări pe tema parteneriatelor comerciale majore, Comisia a stabilit contacte cu federații industriale și cu organisme specifice, precum Dialogul transatlantic între întreprinderi, Dialogul transatlantic al consumatorilor, Masa rotundă de afaceri UE-Japonia și Masa rotundă a industriașilor UE-Rusia.

PROMOVAREA ACTIVITĂȚILOR INTERNAȚIONALE ALE IMM-URILOR

Într-o lume globalizată, IMM-urile trebuie să poată face față concurenței cu companii din țările dezvoltate și emergente. În plus, există o legătură între internaționalizare și creșterea IMM-urilor. Strategia Comisiei intitulată „Întreprinderi mici într-o lume mare” își propune să dinamizeze economia europeană, ajutând IMM-urile să se extindă la nivel internațional.

DREPTURILE DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

Comisia ajută întreprinderile europene să înțeleagă mai bine legislația UE privind drepturile de proprietate intelectuală și să evalueze impactul și eficiența utilizării acestora. A fost creat un serviciu de asistență pentru a informa IMM-urile cu privire la drepturile de proprietate intelectuală în țări din afara UE, cum ar fi China. Toate serviciile personalizate de consiliere se acordă pe bază confidențială.

Piața unică a bunurilor

Piața unică a bunurilor este una dintre prioritățile cele mai importante ale UE. Ea stabilește reguli egale pentru întreprinderi, stimulează concurența și le aduce consumatorilor un plus de transparență. Pentru că facilitează comercializarea de bunuri și servicii peste tot în UE, piața unică ameliorează eficiența și impulsionează creșterea economică. **Principiul liberei circulații a bunurilor** este consfințit de tratatele UE pentru a preveni restricționarea nejustificată a comerțului între țările europene.

PROTEJAREA PIEȚEI UNICE: ROLUL COMISIEI

Principala obiectiv al Comisiei este să amelioreze funcționarea pieței unice prin eliminarea ultimelor obstacole din calea comerțului și prevenirea apariției altora noi. De asemenea, garantează condiții egale pentru toți participanții și se asigură că reglementările naționale le oferă întreprinderilor informațiile și claritatea juridică de care au nevoie. Comisia poate iniția proceduri juridice împotriva oricărui stat membru care adoptă sau menține norme ori practici administrative care încalcă dreptul european sau poate decide să propună armonizarea la nivelul UE a acestor norme. Eliminarea obstacolelor din calea comerțului este deosebit de importantă pentru IMM-uri, dat fiind faptul că acestea oferă deseori produse de înaltă specializare pentru diverse nișe de piață.

GARANTAREA UNOR PRODUSE MAI SIGURE

Piața unică a produselor se conformează unor norme armonizate care permit comercializarea bunurilor peste tot în UE. Normele europene vizează în special siguranța produselor și impun deseori efectuarea de teste care să garanteze fiabilitatea acestora. De exemplu, **marcajul CE** este o etichetă care indică faptul că un produs respectă legislația UE. Este obligatoriu pentru produse precum aparatura medicală, electronicele și jucăriile. Legislația europeană privind **responsabilitatea față de produse** îi protejează pe consumatori de articolele defecte, dându-le posibilitatea de a solicita despăgubiri în cazul în care suferă daune.

Reglementare mai inteligentă

Deși cadrul actual de reglementare contribuie la buna funcționare a pieței interne, Comisia recunoaște necesitatea de a-l îmbunătăți continuu. O reglementare mai inteligentă în domeniul pieței interne își propune:

- evaluarea mai sistematică a beneficiilor și costurilor generate de normele existente (verificarea gradului de adecvare);
- ameliorarea consultării cu părțile interesate;
- creșterea calității evaluărilor de impact;
- simplificarea legislației UE și reducerea poverii administrative;
- o mai bună integrare a normelor UE în legislațiile naționale și o mai bună aplicare a acestora.

Prevenirea obstacolelor care ar putea împiedica derularea comerțului pe piața unică

În unele cazuri, reglementările naționale pot îngreuna activitatea întreprinderilor care doresc să își vândă produsele în alte țări membre. De aceea, legislația UE prevede o **procedură de notificare** care obligă statele membre să informeze Comisia și restul țărilor membre cu privire la proiectele de reglementări tehnice referitoare la produse, înainte ca acestea să fie adoptate. Statele membre și Comisia au la dispoziție 3 luni pentru a se asigura că reglementările propuse nu obstrucționează comerțul. Începând din 1984, au fost examinate peste 12 000 de astfel de propuneri.

Avantajele oferite de standarde

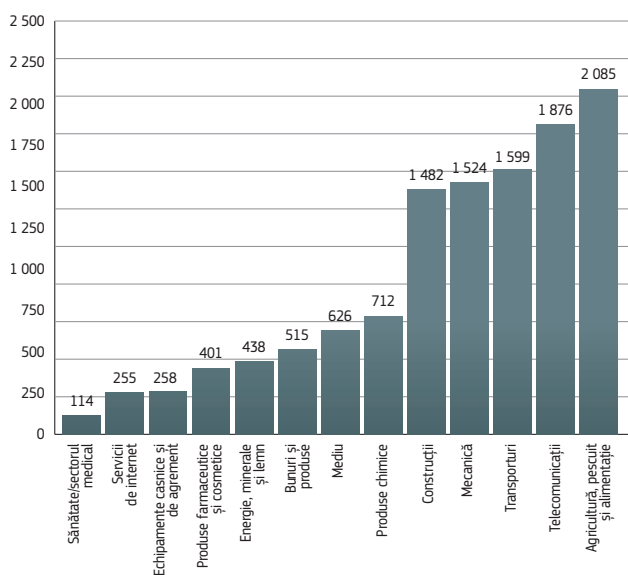
Bătălia zilnică pe care o duc companiile de telefonie mobilă sau de software pentru a-și impune propriile standarde ne arată cât de importante sunt acestea în contextul concurenței globale. Fără îndoială, standardele de calitate pot să ușureze viața consumatorilor, să promoveze sustenabilitatea, să amelioreze competitivitatea și să consolideze leadershipul tehnologic european pe piețele mondiale. Standardele sunt criterii voluntare tehnice și de calitate pentru produse, servicii și procese de producție. Respectarea lor este voluntară, dar poate oferi numeroase beneficii. Standardele ajută întreprinderile să colaboreze și le ușurează viața consumatorilor, permițându-le să facă și economii.

În UE, standardele sunt elaborate de organizațiile europene de standardizare și sunt importante pentru funcționarea pieței unice. Standardele europene le înlocuiesc pe cele naționale, care uneori sunt contradictorii și pot îngreuna accesul la piață prin ridicarea unor obstacole de ordin tehnic. Comisia Europeană autorizează periodic organismele de standardizare să elaboreze noi standarde.

Uneori a fost nevoie de ani de zile pentru a elabora un set de standarde și, în unele cazuri, acestea nu au ținut pasul cu tehnologiile aflate în permanentă evoluție. Mai multe decât atât, unele sectoare nu au fost dornice să se implice în procesul de standardizare.

Comisia luptă pentru adoptarea de standarde internaționale în domeniile economice în care Europa este lider global. Ea va continua să promoveze convergența către standarde internaționale și utilizarea standardelor voluntare în procesul de reglementare. De asemenea, Comisia face eforturi pentru adoptarea mai rapidă a unor standarde cu ajutorul consumatorilor, întreprinderilor mici, organizațiilor sociale și de mediu.

VERIFICAREA REGLEMENTĂRILOR, PE SECTOR INDUSTRIAL

Sursa: Comisia Europeană

Procedura de notificare a UE a contribuit la reducerea obstacolelor care îngreunează comerțul. Țările UE trebuie să notifice Comisia Europeană când introduc noi reglementări referitoare la produse. Începând din 1984, au fost verificate circa 12 000 de proiecte de reglementări, pentru a garanta că acestea se conformează normelor privind piața unică.

Ce face UE pentru a sprijini întreprinderile mici

Întrucât reprezintă 98 % din totalul întreprinderilor și oferă 67 % din locurile de muncă disponibile, IMM-urile sunt un motor important al creșterii economice, al inovării, al ocupării forței de muncă și al integrării sociale în UE. Comisia Europeană promovează antreprenoriatul de succes și face eforturi pentru a ameliora cadrul în care funcționează IMM-urile.

Small Business Act

„Small Business Act” este inițiativa politică a UE destinată IMM-urilor. La baza acesteia se află principiul „să gândim mai întâi la scară mică”. Inițiativa plasează IMM-urile în centrul procesului decizional și se asigură că acestea nu vor fi afectate prin acumularea de acte legislative. Prin urmare, înainte de elaborarea noilor politici UE, se face o **evaluare obligatorie** a impactului pe care acestea urmează să îl aibă asupra IMM-urilor. În mai 2011, a fost inaugurată o rețea a **reprezentanților pentru IMM-uri** din statele membre, menită să garanteze că politicile derulate la nivel național, regional și local sunt favorabile acestei categorii de întreprinderi.

Facilitarea accesului la finanțare pentru IMM-uri

Facilitarea accesului la finanțare pentru IMM-uri este o altă prioritate majoră. UE pune la dispoziția

întreprinderilor mai multe posibilități de finanțare – prin fondurile structurale, programele de cercetare și inovare, instrumentul de microfinanțare Progress și împrumuturile acordate de **Banca Europeană de Investiții**. Până la mijlocul anului 2012, peste 175 000 de IMM-uri au beneficiat de instrumentele financiare oferite de Programul-cadru pentru competitivitate și inovare. În perioada 2008-2011, Banca Europeană de Investiții a acordat împrumuturi în valoare de aproximativ 40 de miliarde de euro, de care au beneficiat peste 210 000 de IMM-uri. Începând din 2014, Programul COSME (pentru competitivitatea întreprinderilor și IMM-urilor) va oferi sprijin suplimentar IMM-urilor.

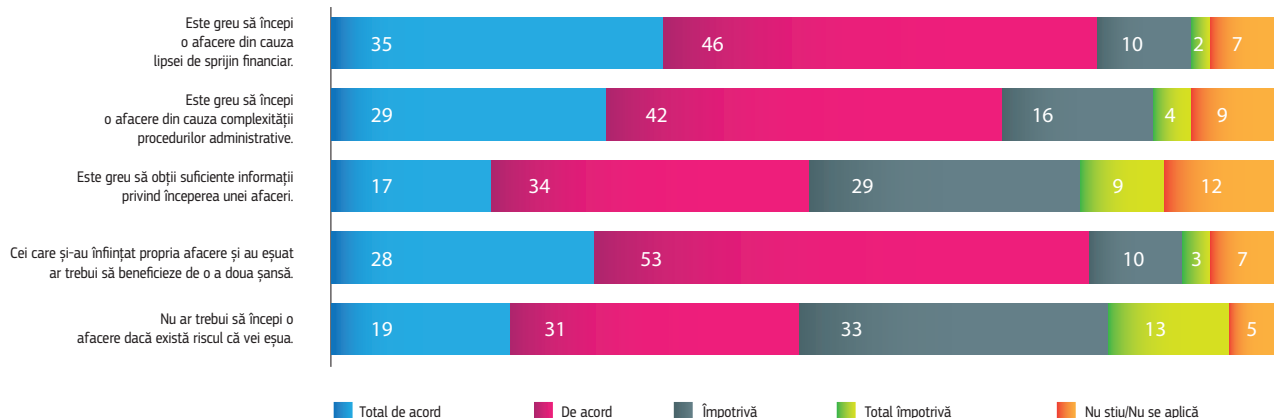
Extinderea în afara UE: „Misiunile pentru creștere”

Într-o lume globalizată, IMM-urile trebuie să poată face față concurenței reprezentate de companiile provenind din țările dezvoltate și emergente. În plus, există o legătură între internaționalizare și creșterea IMM-urilor. Strategia Comisiei intitulată „Întreprinderi mici într-o lume mare” își propune să dinamizeze economia europeană, ajutând IMM-urile să se extindă la nivel internațional.

Comisia sprijină **internaționalizarea IMM-urilor** prin organizarea „Misiunilor pentru creștere”. Este vorba despre inițiative care facilitează încheierea de acorduri între întreprinderi și organizarea de evenimente pentru căutarea de parteneri, la care participă Platforma

CARE SUNT BARIERELE CARE VĂ ÎMPIEDICĂ SĂ DEVENIȚI ANTREPRENOR ÎN UE?

Răspunsurile oferite în cadrul unui sondaj realizat în cele 27 de state membre la întrebarea: „Sunteți total de acord, de acord, împotriva sau total împotriva următoarei afirmații?”

Cele mai mari obstacole care stau în calea înființării unei întreprinderi în Europa sunt lipsa finanțării și procedurile administrative complexe.

Sursa: Flash Eurobarometru 283

europeană de colaborare pentru clustere și organizații partenere din țări ca Japonia, Brazilia, India și Tunisia.

Comisia a creat și **Enterprise Europe**, rețea de sprijin pentru IMM-uri, care a funcționat inițial la nivel european și s-a extins ulterior în Asia, Africa de Nord și pe continentul american. Rețeaua ajută IMM-urile să înțeleagă legislația UE și le oferă programe de sprijin și servicii de internaționalizare în 54 de țări, prin intermediul a 600 de parteneri regionali. De asemenea, ajută IMM-urile să obțină finanțare și le pune la dispoziție analize pe teme antreprenoriale și tehnologice, precum și servicii de consultare cu privire la drepturile de proprietate intelectuală.

Promovarea antreprenoriatului – Europa are nevoie de mai mulți antreprenori

Promovarea antreprenoriatului se află în centrul politicii UE. Deși, în prezent, doar 10 % dintre cetățenii europeni sunt antreprenori, 45 % declară că și-ar dori să aibă propria afacere. Pentru a elibera acest potențial enorm de creștere și ocupare a forței de muncă, Comisia a creat o serie de inițiative:

- **Clustere și rețele de întreprinderi:** Clusterelor sunt grupuri formate din întreprinderi specializate și alte entități de sprijin (organizații, inițiative regionale, rețele de întreprinderi etc.) care acționează într-o

Femeile reprezintă o sursă de potențial antreprenorial pe care Europa nu a exploatat-o încă suficient.

anumită zonă și colaborează îndeaproape. Un exemplu de cluster este „valea aerospațială” din Toulouse (Franța), recunoscută în special pentru proiectarea, dezvoltarea și fabricarea avioanelor Airbus. Clusterelor joacă un rol de catalizator în apariția industriilor noi. UE este implicată într-o serie de activități menite să amelioreze calitatea și deschiderea clusterelor, în special prin Platforma europeană de colaborare pentru clustere, Inițiativa europeană pentru clustere de excelență și Centrul european de inovare a serviciilor.

- **Educația antreprenorială:** Educația antreprenorială este promovată din ce în ce mai mult în majoritatea țărilor europene. Pentru a stimula și mai mult acest proces, Comisia a lansat Săptămâna europeană a IMM-urilor pentru a promova antreprenoriatul în Europa și pentru a-i informa pe antreprenori cu privire la sprijinul disponibil. O altă inițiativă concretă este „Erasmus pentru tinerii antreprenori”, program de schimb care le oferă antreprenorilor șansa de a învăța din experiența proprietarilor de întreprinderi mici din alte țări ale UE.
- **Mai multe femei antreprenor:** Europa are, în general, nevoie de mai mulți antreprenori, însă deficitul este și mai mare în cazul femeilor. În 2012, doar 30 % din antreprenorii europeni erau femei. Pentru a promova antreprenoriatul în rândul femeilor, Comisia a înființat Rețeaua europeană a ambasadoarelor antreprenoriatului. Cele 270 de persoane care fac parte din acest grup își propun să devină model și sursă de inspirație și pentru alte femei.

Ce face UE pentru a sprijini sectoarele industriale

Inovarea, motor pentru creștere și ocuparea forței de muncă

UE oferă sprijin financiar direct întreprinderilor și institutelor de cercetare inovatoare, prin intermediul mai multor programe, cum ar fi Programul-cadru pentru competitivitate și inovare (PCI), care va fi înlocuit în curând de COSME și programele operaționale ale fondurilor structurale europene.

Inovarea presupune cooperarea între mai mulți actori-cheie: inovatori, întreprinderi, centre de cercetare, agenții pentru inovare și dezvoltare, birouri de transfer de tehnologie, instituții de educație și formare, investitori etc. UE încurajează aceste interacțiuni atât la nivel regional, cât și prin intermediul inițiativelor referitoare la clustere.

Pentru a consolida cooperarea dintre regiuni și statele membre, Comisia promovează diverse inițiative, cum ar fi proiectul „Europe Innova” privind elaborarea și testarea noilor instrumente menite să sprijine inovarea și inițiativa „PRO INNO Europe”, al cărei scop este să contribuie la elaborarea unor politici mai eficiente în domeniul inovării, prin difuzarea celor mai bune practici.

Tehnologiile generice esențiale

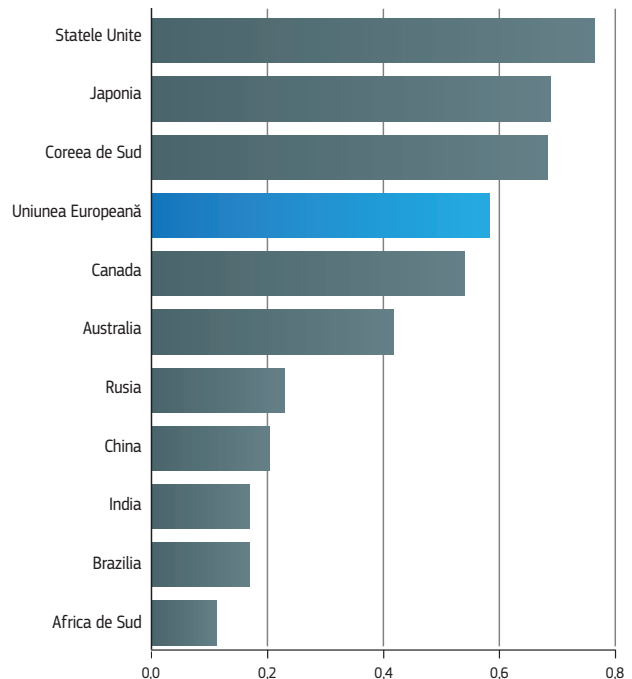
La baza dezvoltării economice și tehnologice stau tehnologiile generice esențiale, cum ar fi nanotehnologia, micro și nanoelectronica, inclusiv semiconductorii, materialele avansate, fotonica și biotehnologia. Comisia Europeană are o strategie menită să impulsioneze producția industrială de produse bazate pe tehnologiile generice esențiale. Strategia va ajuta UE să țină pasul cu principalii săi concurenți internaționali, să relanseze creșterea economică în Europa și să creeze locuri de muncă în industrie, abordând în același timp provocările cu care se confruntă societatea de astăzi.

Materiile prime, resursa vitală a industriei europene

O cifră de afaceri de 1 324 de miliarde de euro și 30 de milioane de locuri de muncă depind de accesul continuu la materii prime. Acestea reprezintă resursa vitală a industriei europene. În plus, ele sunt esențiale pentru elaborarea unor tehnologii moderne și ecologice, cum ar fi automobilele electrice și celulele fotovoltaice.

Comisia Europeană urmărește o abordare bazată pe trei piloni: aprovizionarea echitabilă și durabilă cu materii prime de pe piețele mondiale, încurajarea aprovizionării durabile la nivelul UE și creșterea eficienței resurselor și promovarea reciclării.

SUNT EUROPEENII INOVATORI?

Sursa: Comisia Europeană

Index cincinal care prezintă o serie de indicatori ai gradului de inovare în diverse țări. Indicatorii includ, de exemplu: nivelul de cercetare și educație, numărul de brevete noi, numărul IMM-urilor inovatoare, etc. Cu cât este indexul mai ridicat, cu atât este mai mare gradul de inovare.

© iStockphoto.com/Alexander Rath

Inovarea, motor pentru creștere și ocuparea forței de muncă

Noile tehnologii vor permite exploatarea, în condiții dificile, a unor materii prime aflate la adâncimi mai mari sau în zone mai îndepărtate. Comisia sprijină inițiativele privind inovarea și cercetarea, tehnologiile de avangardă și abordările multidisciplinare, precum și intervențiile legate de cerere (prin norme, proceduri de achiziții publice și măsuri de reglementare).

De exemplu, **Parteneriatul european privind inovarea în domeniul materiilor prime** reunește capitalul și resursele umane în efortul de a **îmbunătăți explorarea, extracția și procesarea** materiilor prime în Europa. Un rezultat al acestei cooperări este scrisoarea de intenție semnată de UE și Groenlanda cu privire la explorarea și exploatarea materiilor prime.

Nevoile strategice ale UE și potențialul Groenlandei

Groenlanda oferă:

- *potențial semnificativ pentru șase din cele 14 elemente incluse pe lista critică a materiilor prime de care are nevoie UE (niobiu, metale platinice, pământuri rare și tantal) și potențial moderat pentru alte trei elemente;*
- *potențial ridicat pentru depozitele de pământuri rare;*
- *un procent între 3,4 și 9,2 % (4,89 – 12 milioane de tone) din resursele mondiale de pământuri rare.*

© iStockphoto.com/Ivan Rubanov

Accesul la materii prime și alte pământuri rare este esențial pentru succesul industriei europene.

Cele mai ambițioase reglementări în domeniul produselor chimice

Industria produselor chimice, a plasticului și a cauciucului se numără printre sectoarele industriale cele mai dinamice din UE. Împreună, aceste industrii generează aproximativ 3,2 milioane de locuri de muncă disponibile în peste 60 000 de companii și reprezintă aproximativ 30 % din vânzările mondiale de produse chimice.

Începând din 2007, legislația REACH se ocupă de înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea produselor chimice. În baza REACH, producătorii și importatorii de produse chimice trebuie să evalueze și să gestioneze riscul reprezentat de anumite produse chimice și să le ofere consumatorilor informații adecvate privind siguranța.

Sistemul de clasificare REACH identifică produsele chimice periculoase pentru sănătate și mediu și stabilește ce informații trebuie să figureze pe eticheta produselor utilizate de lucrători și consumatori. Începând din 2011, noua legislație privind clasificarea, etichetarea și ambalarea produselor chimice (CLP) a aliniat sistemul de clasificare al UE la sistemul armonizat la nivel global al ONU, ceea ce garantează că pericolele identice sunt descrise și etichetate în același fel în lumea întreagă.

Agenția Europeană pentru Produse Chimice (ECHA), înființată în iunie 2007, răspunde de gestionarea legislației REACH și CLP și de furnizarea de avize științifice pe teme legate de siguranța și aspectele socioeconomice ale utilizării produselor chimice.

Industria produselor chimice joacă un rol determinant în furnizarea materialelor inovatoare și a soluțiilor tehnologice care au impact asupra competitivității întregului sector industrial al UE. Prin urmare, UE face eforturi pentru a consolida competitivitatea internațională a sectorului și pentru a-l face mai sustenabil.

Spațiul, element esențial al lumii moderne

De la telecomunicații la televiziune și de la previziunile meteo la sistemele financiare globale, toate serviciile de care nu ne putem lipsi în lumea modernă depind de tehnologiile spațiale. Mai mult decât atât, spațiul poate oferi instrumentele necesare pentru a face față unor provocări globale. De aceea, Europa are nevoie de o politică spațială eficientă și de programe spațiale și de cercetare spațială care să îi permită să se ridice la nivelul liderilor mondiali din domeniile strategice ale acestei piețe deosebit de competitive.

Europa exportă sisteme spațiale de înaltă calitate folosite în scopuri comerciale și științifice. UE este conștientă de faptul că, pentru a-și menține poziția, are nevoie de o industrie spațială cu un nivel ridicat de cercetare în domeniul noilor tehnologii și al exploatarii lor.

GALILEO: UN SISTEM GLOBAL DE NAVIGARE PRIN SATELIT CONTROLAT LA NIVEL EUROPEAN

Galileo este un sistem global de navigare prin satelit, aflat sub control european civil. Galileo le permite utilizatorilor să își cunoască poziția exactă în timp și spațiu, ca și sistemul GPS, însă cu o mai mare precizie și fiabilitate.

Un buget reprezentând între 6 și 7 % din PIB-ul european (adică aproximativ 800 de milioane de euro) este mobilizat deja în domeniul aplicațiilor pentru navigarea prin satelit. Mai mult decât atât, piața globală a produselor și serviciilor de navigare prin satelit este în prezent evaluată la 124 de miliarde de euro pe an și se așteaptă să ajungă la 244 de miliarde până în 2020. Impactul economic global al sistemului Galileo va fi de aproximativ 90 de miliarde de euro în următorii 20 de ani. Mai multe satelite Galileo au fost deja lansate și urmează ca sistemul să devină pe deplin operațional în 2014.

Navigarea europeană prin satelit a îmbunătățit deja siguranța aterizării avioanelor și a contribuit la reducerea întârzierilor, a schimbărilor de rută și a anulărilor. Poziționarea prin satelit s-a îmbunătățit constant începând din 2009, iar informațiile oferite prin folosirea acestor tehnologii pot fi primite pe orice calculator, chiar și atunci când nu există semnal prin satelit. În 2012, s-a introdus un serviciu îmbunătățit de navigare, destinat să mărească precizia navigării prin satelit și să sprijine aplicațiile dependente care necesită un grad ridicat de precizie, prin corectarea erorilor cauzate de factori atmosferici perturbatori.

GMES: OBSERVĂM PLANETA PENTRU O LUME MAI SIGURĂ

Gestionarea resurselor naturale și a biodiversității, observarea stării oceanelor, monitorizarea compoziției chimice a atmosferei – toate aceste domenii au nevoie de informații precise și furnizate la timp pentru a funcționa corespunzător. Inițiativa europeană GMES (Monitorizare globală pentru mediu și securitate) furnizează datele de care este nevoie pentru a aborda diverse aspecte, de la schimbările climatice la supravegherea frontierei. Datorită capacității de monitorizare și cartografiere rapidă, GMES poate sprijini misiunile de salvare în cazul producerii unor dezastre naturale, accidente industriale sau crize umanitare. Potrivit OCDE, piața globală a datelor rezultate din observarea Pământului s-ar putea cifra la 3 miliarde de dolari pe an, până în 2017. Se

Sistemul european de navigare prin satelit, Galileo, va sprijini numeroase aplicații de valoare.

preconizează că GMES ar putea aduce beneficii de 10 ori mai mari decât costul investiției inițiale.

Cercetarea în domeniul securității pentru o societate mai sigură

Scopul cercetării în domeniul securității este să transforme Europa într-un loc mai sigur pentru cetățenii săi. UE investește resurse pentru a proteja mai bine infrastructurile și pentru a consolida industria europeană a securității.

Industria auto: menținerea poziției dominante a Europei

Ca lider mondial în domeniu, industria auto europeană este esențială pentru prosperitatea UE. Pe lângă faptul că oferă multe locuri de muncă, de înaltă calificare, acest sector impulsează cunoașterea și inovarea, este un exportator net, contribuie în mod semnificativ la PIB-ul UE și reprezintă cel mai important investitor privat în domeniul cercetării și inovării la nivel european.

Armonizarea tehnică este un factor esențial pentru ameliorarea competitivității industriei auto europene, deoarece simplifică accesul la piață și reduce costurile pentru întreprinderi. Producătorii auto din UE pot obține omologarea unui tip de vehicul într-un stat membru și apoi îl pot comercializa peste tot în Uniune, fără a fi nevoiți să realizeze teste suplimentare. Prin intermediul Comisiei Economice pentru Europa a ONU, Comisia Europeană face eforturi pentru a se ajunge la o armonizare tehnică similară la nivel global.

Prioritățile Comisiei sunt următoarele:

- (1) **promovarea investițiilor în tehnologii avansate și a inovării în domeniul automobilelor ecologice**, prin luarea unor măsuri menite să reducă emisiile de CO₂, poluarea și zgomotul;
- (2) **îmbunătățirea condițiilor de piață**, prin consolidarea pieței unice cu ajutorul unui sistem îmbunătățit de omologare, raționalizarea stimulentele financiare pentru autovehiculele ecologice și aplicarea consistentă a principiilor reglementării inteligente;
- (3) **sprijinirea industriei pentru a-i permite accesul pe piețele globale**, prin încheierea de acorduri comerciale echilibrate, promovarea și continuarea dialogurilor bilaterale cu piețe terțe majore și intensificarea eforturilor vizând armonizarea internațională a regulamentelor referitoare la vehicule.

Pentru a sprijini piața unică, UE armonizează aspectele tehnice ale autovehiculelor.

Acțiunile Comisiei Europene în sectorul siguranței vehiculelor cu motor au impact asupra tuturor participanților la trafic. Legislația adoptată recent a introdus elemente standard de securitate, cum ar fi sistemul electronic de control al stabilității pentru toate vehiculele cu motor, sistemele avansate de frânare de urgență și sistemele de avertizare cu privire la trecerea involuntară peste liniile de separare a benzilor de circulație pentru vehiculele utilitare grele. Autoturismele sunt acum echipate cu sisteme de asistență la frânare, care contribuie la prevenirea coliziunilor cu pietonii și bicicliștii sau, în cazul în care coliziunile nu pot fi evitate, garantează că acestea se produc la viteze mult mai mici. Noua legislație referitoare la mopede și motocicletă propune, de asemenea, echiparea acestora cu sisteme avansate de frânare, care să îi protejeze pe motocicliști.

Comisia a propus norme simplificate de înmatriculare cu scopul de a reduce cât mai mult formalitățile de înregistrare a unui autoturism în altă țară din UE.

Turismul: un sector-cheie

Industria turismului generează peste 5 % din PIB-ul Uniunii Europene, cu circa 1,8 milioane de întreprinderi care ocupă aproximativ 5,2 % din forța de muncă totală (aproximativ 9,7 milioane de locuri de muncă). Dacă se iau în considerare și sectoarele conexe, turismul generează indirect aproximativ 12 % din locurile de muncă existente.

Scopul UE este să promoveze diversificarea și calitatea, astfel încât Europa să rămână prima destinație turistică din lume. Inovarea și durabilitatea sunt elemente-cheie, în special pentru IMM-uri.

Programul Calypso facilitează deplasările turistice pe teritoriul UE, în extrasezon, pentru anumite grupuri-țintă (de ex. pentru persoanele în vârstă, o categorie care reprezintă o piață potențială importantă).

„Crossroads of Europe” este un eveniment anual care pune accent pe turismul cultural și aduce în prim plan locuri și rute din Europa reprezentând punctul de întâlnire a diverse culturi. Scopul acestei inițiative este stimularea unui nou tip de turism.

Inițiativa „Destinații europene de excelență” promovează destinații turistice netradiționale și durabile. În fiecare an, se stabilește o temă diferită și au loc competiții la nivel național pentru selectarea „destinațiilor de excelență”.

Comisia a stabilit o colaborare inovatoare între America de Sud și Europa, intitulată „Inițiativa 50 000 de turiști”, care promovează călătoriile în extrasezon, utilizând capacitățile disponibile ale liniilor aeriene și ale hotelurilor.

Pentru a scoate în evidență calitatea turismului european și pentru a-i ajuta pe turiști să compare destinațiile, Comisia Europeană propune adoptarea etichetei europene unice a turismului de calitate în vederea aprobării etichetelor de calitate existente pe baza unor criterii comune.

Turismul generează, indirect, peste 10 % din PIB-ul UE. În contextul unei economii globale care evoluează permanent, Europa trebuie să facă eforturi pentru a rămâne prima destinație turistică a lumii.

Calea de urmat: în avangarda noii revoluții industriale

Industria joacă un rol important în asigurarea creșterii durabile, crearea de locuri de muncă de înaltă calitate și soluționarea problemelor cu care se confruntă societatea de astăzi. Cu toate acestea, în secolul al XXI-lea, sectorul industrial european a intrat în declin. Inversarea acestei tendințe este o provocare. UE dorește să mărească contribuția industriei la dezvoltare, de la nivelul actual de 15,6 % din PIB-ul UE la 20 % până în 2020. Prin urmare, Comisia propune o serie de acțiuni prioritare menite să stimuleze investițiile în noi tehnologii, să îmbunătățească mediul de afaceri, accesul la piețe și la finanțare, în special pentru IMM-uri, și să adapteze competențele la necesitățile sectorului industrial.

Industria europeană are toate atuurile necesare pentru a-și asuma acest rol: Europa este lider mondial în multe sectoare strategice precum industria auto și aeronautică, inginerie, sectorul spațial, industria chimică și farmaceutică. Sectorul industrial încă reprezintă patru cincimi din exporturile europene. De asemenea, industria producătoare generează 80 % din investițiile private în cercetare și dezvoltare. Industria europeană poate reveni pe calea creșterii economice, dacă își recâștigă credibilitatea și se fac noi investiții.

Pentru ca revoluția industrială să devină realitate

Pentru ca noua revoluție industrială să fie posibilă, UE pune accent pe consolidarea sectorului industrial, pe îmbunătățirea accesului la finanțare, pe sprijinirea IMM-urilor și pe creșterea puterii consumatorilor.

ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA FINANȚARE ȘI SPRIJINIREA IMM-URILOR

Întreprinderile din UE se confruntă cu o criză a creditelor, care se poate accentua pe măsură ce băncile se restructurează și elimină din bilanț activele toxice. De aceea, Comisia caută noi modalități de îmbunătățire a condițiilor de finanțare, în special pentru IMM-uri. **Banca Europeană de Investiții (BEI)** va oferi noi surse de finanțare. În plus, pentru perioada 2014-2020, Comisia a propus acordarea a 1,4 miliarde de euro sub formă de instrumente de datorii și capitaluri proprii pentru a sprijini IMM-urile, în cadrul programului COSME.

MAI MULTĂ PUTERE CONSUMATORILOR PENTRU STIMULAREA INOVĂRII INDUSTRIALE

Și consumatorii pot stimula inovarea industrială. De exemplu, dacă operatorii de transport le-ar cere producătorilor de vehicule să instaleze panouri solare pe autobuze, industria auto ar putea să producă astfel de modele pe scară mai largă și la prețuri mai mici.

Informații suplimentare

- ▶ **Informații generale despre politica industrială a UE:** http://ec.europa.eu/enterprise/index_ro.htm
- ▶ **Europa 2020 – strategia de creștere al Europei:** http://ec.europa.eu/europe2020/index_ro.htm
- ▶ **Finanțare UE pentru IMM-uri:** <http://www.access2finance.eu/>
- ▶ **Rețeaua Enterprise Europe:** <http://portal.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/>
- ▶ **Agencia Spațială Europeană:** <http://www.esa.int/esaCP/index.html>
- ▶ **Agencia Europeană pentru Produse Chimice:** <http://echa.europa.eu/>
- ▶ **Aveți întrebări despre Uniunea Europeană? Europe Direct vă stă la dispoziție:** 00 800 6 7 8 9 10 11 <http://europedirect.europa.eu>

